

Titelskyllt: SUFFRAGETTERNA – KAMPEN OM RÖSTRÄTTEN

00.15

1897. London.

Millicent Garrett Fawcett grundar National Union of Women's Suffrage Societies.

00.23

18 november 1910.

En demonstration för kvinnors rösträtt slås ner med våld av polisen.

00.33

Februari 1918.

Parlamentet godkänner folkrepresentationslagen.

Fler än åtta miljoner brittiska kvinnor har fått rösträtt.

00.41

De här tre händelserna är viktiga ögonblick i kampen för brittiska kvinnors rösträtt, och en viktig del i den långa historien om kvinnors frigörelse och rättigheter.

00.56

Paris.

Det är en varm sommardag och chefen för det kungliga fängelset vet inte vad han ska ta sig till.

Sedan tidigt på morgonen har allt fler människor belägrat hans fästning.

Det är den 14 juli 1789 och den franska revolutionen har precis inletts.

Bastiljen är på väg att falla.

01.20

Revolutionens våg går inte att stoppa.

Innan sommaren är slut har grunden för medborgarnas rättigheter fastställts i "Deklarationen om människans och medborgarens rättigheter".

01.34

"Alla människor är födda och förblir fria och lika i rättigheter."

Med denna mening förkastade revolutionärerna det gamla regeringssättet och grundade en ny samhällsordning.

01.47

Här betyder ordet "män" "mänsklighet".

Män och kvinnor, rika och fattiga, stora och små - alla har samma rättigheter.

01.58

Men väldigt snart utesluts kvinnorna från denna nya värld av jämlikhet, trots att de har offrat sina liv i revolutionen.

02.10

Det här bortknuffandet av kvinnor är långt ifrån unikt i mänsklighetens långa historia...

02.17

När man studerar forntida civilisationer kan man tydligt lägga märke till en sak:

kvinnor har nästan alltid ansetts vara underlägsna män.

02.27

I Sparta, i antikens Grekland, fick de en avancerad idrottsutbildning för att kunna producera starka barn.

I det tidiga Rom hade en *Pater Familias* - äldsta mannen i ett hushåll - rätten över sin familjs liv och död.

02.42

I nästan alla fall var fruar juridiskt beroende av sina män, och döttrar av sina fäder.

02.49

Bara ibland hade de rätten att äga mark och ta del i det offentliga livet.

02.55

Lagar skyddade dem från att behandlas illa, men begränsade även deras rörelsefrihet och andra friheter.

03.03

På ett nästan systematiskt sätt ansågs de vara oskiljbara från

hemmet, familjen och barnen.

03.09

I tusentals år regerade den ena halvan av mänskligheten över den andra.

03.16

Med den franska revolutionens ankomst blåser en frisk vind genom nationen.

Även vissa kvinnor tar plats på scenen, trots att de snabbt ska komma att fråntas sina politiska rättigheter.

Författaren Olympe de Gouges publicerar "Deklarationen om kvinnans och medborgarinnans rättigheter" och kräver lika rättigheter för alla medborgare, oavsett kön, hudfärg eller inkomst.

03.43

Men i revolutionens yra kommer dessa tankegångar att följa henne i graven...

03.55

1837. London, det brittiska imperiets hjärta och själ.

04.01

Drottning Viktoria har just bestigit tronen.

Den kungliga, brittiska flottan styr på haven och industrin blomstrar.

04.15

Men allt är inte frid och fröjd.

De som har makt har inga planer på att släppa den.

Det bästa sättet att behålla makten på, är att begränsa makten hos de lägre klasserna genom att hindra dem från att kunna rösta.

04.28

Det brittiska kungariket är i själva verket en konstitutionell monarki.

Det innebär att kungen eller drottningen visserligen är statschef, men att den verkliga makten ligger i händerna på en

regering och ett parlament.

04.41

Därför har alla medborgare i princip rätt att rösta fram sina representanter.

Men det finns vissa villkor för rösträtten.

Man måste äga en fastighet, vara brittisk medborgare och betala mer än 10 pund i skatt per år.

På så sätt utesluts alltså de lägre klasserna.

05.02

Men inte nog med det:

För att kunna rösta måste man också vara man.

Kvinnor anses inte lämpliga att rösta.

05.10

Därför sveper en vind av sociala protester över England.

Rörelser som arbetar för att införa allmän rösträtt mobiliserar miljontals människor.

05.22

Sakta men säkert ger regeringen med sig, och fler och fler män får rösträtt.

05.29

Kvinnorna är inte där än...

År 1860 har en kvinna inte fler rättigheter än en brottsling, ett barn eller en mentalt sjuk person.

05.39

Det är under den här perioden som de första suffragistorganisationerna deltar i kampanjen för kvinnors rösträtt.

05.47

1869 får kvinnor som betalar skatt rätt att delta i kommunala val.

05.53

1894 utökas denna rätt till alla gifta kvinnor.

05.58

En stor vändpunkt inträffar 1897: De olika suffragistorganisationerna, som hittills varit fristående, går ihop och bildar National Union of Women's Suffrage Societies, eller NUWSS.

06.15

Ordföranden heter Millicent Garrett Fawcett.

06.20

Målet är att genom en förändring av konstitutionen skaffa sig samma medborgerliga rättigheter som män.

06.27

Den stora kampen har börjat...

06.40

5 juni 1900. Sydafrika.

06.46

Brittiska styrkor marscherar in i Pretoria, huvudstaden i Transvaal.

06.53

Ursprunget till konflikten i utkanten av imperiet, är att Transvaals regering vägrar bevilja rösträtt för de många brittiska invandrare som tar sig till området.

07.06

Den brittiska armén har därmed trotsat restriktionerna och infört rösträtt för sina egna medborgare, tusentals kilometer från sin huvudstad.

07.17

För brittiska kvinnor kommer det som en uppenbarelse: det är beviset på att en lag som man tycker är orättvis kan bekämpas, om än med våld.

07.29

De har en lång väg att gå.

Anti-suffragister hävdar att majoriteten av alla kvinnor helt enkelt inte *vill* ha rösträtt.

Drottning Viktoria är själv en stark motståndare till idén.

De (Anti-suffragisterna) anser att kvinnor är labila i sina politiska åsikter, styrda av sina känslor och inte sitt förnuft.

07.51

Kampen kör fast.

Trots några mindre segrar lyckas inte suffragisterna i National Union of Women's Suffrage Societies (eller NUWSS?) uppnå några större framgångar.

08.04

1903 hoppar flera besvikna medlemmar av organisationen och bildar i stället Women's Social and Political Union, WSPU.

08.15

Hjärnan bakom rörelsen heter Emmeline Pankhurst.

Hennes stridsrop är : "Handlingar, inte ord."

Hennes taktik: direkta åtgärder.

08.26

För att särskiljas från suffragisterna hittar man snart på ett eget namn: suffragetter.

08.33

Två organisationer, två strategier, ett gemensamt mål: rösträtt för kvinnor.

08.39

Saker och ting börjar ta fart.

08.42

1905 ropar två medlemmar i WSPU suffragistiska slagord.

Polisen anländer.

Suffragetterna gör motstånd, vägrar att flytta på sig och börjar till slut slåss mot ordningsmakten.

08.57

De två aktivisterna kastas i fängelse.

Tonen är satt: kvinnor är inte längre svaga och undergivna.

09.06

Sporrade av publiciteten efteråt intensifierar WSPU sina handlingar: de stör möten, protesterar och förföljer ministrar som snart inte vågar lämna sina hem.

09.20

1907 marscherar 3 000 kvinnor genom London i regnet.

Det är The Mud March, "Iermarschen".

09.28

Om kvinnor inte anses vara medborgare, bestämmer sig vissa för att de inte längre tänker betala skatt.

09.35

Emmeline Pankhurst förklarar:

"Vi är inte här för att bryta lagar, vi är här för att införa lagar."

09.45

Rörelsen blir allt aggressivare och fler grips av polisen.

09.51

1909 startar fångarna en rad hungerstrejker.

Myndigheterna svarar genom att låta tvångsmata suffragetterna genom en sond i strupen.

10.05

Den 18 november 1910 samlas 300 medlemmar från WSPU på gatorna för att demonstrera.

Polisen reagerar häftigt.

10.17

119 människor grips och demonstranterna misshandlas.

Polisen blundar för det våld och de övergrepp som kvinnorna utsätts för.

En kvinna blir allvarligt misshandlad och dör av skadorna.

Det blev den "Den svarta fredagen".

10.33

Därefter börjar olika grupperingar bland suffragetterna krossa skyltfönster med hammare.

De tänder eld på hus och kyrkor.

Det allmänna stödet för WSPU sjunker sakta men säkert.

Ordet "terrorism" används för att beskriva deras metoder.

10.51

Året därpå tar polisen över suffragetternas högkvarter.

Ledarna sitter antingen i fängelse eller i exil.

Rörelsen blir alltmer underjordisk.

Ett dödläge har uppstått.

Hur skulle parlamentet kunna vika sig för våldshandlingar?

11.12

Hur skulle suffragetterna kunna backa?

11.16

Väldet når sitt klimax 1913 under hästkapplöpningen Epsom Derby.

11.25

Aktivisterna Emily Wilding Davison försöker dra till sig uppmärksamhet:

Mitt i loppet, och inför alla kameror, hoppar hon över staketet och ställer sig framför kungens häst.

Men i full galopp hinner inte jockeyn få stopp på hästen.

Suffragetten överlever inte...

12.00

1914. Första världskriget.

12.08

När det tyska hotet närmar sig, sluter nationen leden.

12.15

De fängslade suffragetterna benådas och för ett ögonblick lägger man sin kärnfråga på hyllan.

12.22

I fabrikena ersätter kvinnor de två miljoner män som har gått ut i krig.

Suffragetterna blir "munitionetter"- brittiska kvinnor som anställdes i ammunitionsfabriker.

12.32

Arbete, något som hittills varit männens område, ges nu till kvinnor. Man inser snart att de utför jobben lika bra, för löner som alltid är mycket lägre.

12.43

Efter en tid återvänder de första soldaterna hem. De har överlevt skyttegravskrigets fasa.

12.52

Ingen av dem uppfyller kraven för att få rösta: man ska ha bott på brittisk mark i tolv månader före ett val.

13.02

Men det blir omöjligt för regeringen att förbjuda dem att rösta. Om en man har riskerat sitt liv för sin nation, så är rätten att få uttrycka sin åsikt det minsta nationen kan erbjuda i utbyte. Systemet måste göras om.

13.21

Suffragisterna ser sin chans, det är nu eller aldrig. Om man ändå ska ändra lagarna, så kan man ta upp den bredare frågan om inte valreformen även borde inkludera kvinnor.

13.34

Men trots kriget drar motståndarna ut på processen och hindrar kvinnorna från att delta i debatten.

Den stora förändringen sker när David Lloyd George blir ny premiärminister.

Han är en man som ställer sig positiv till kvinnors rösträtt.

13.50

Den 19 januari 1918 lägger man fram ett lagförslag om kvinnors rösträtt.

13.56

Den 6 februari 1918 klubbar man igenom "the Representation of the People Act", folkrepresentationslagen, och miljontals nya valdeltagare tas med i röstlängderna, däribland över åtta miljoner kvinnor.

14.12

Lagen är långt ifrån perfekt, eftersom den utesluter kvinnor som inte äger någon fastighet eller som är under 30 år, men den är ändå mycket betydelsefull.

Tio år senare ändras lagen för att omfatta *alla* kvinnor.

Brittiska kvinnor har äntligen blivit medborgare.

14.32

Storbritannien var det åttonde landet i världen som införde rösträtt för kvinnor.

14.38

Det första var Nya Zeeland 1893.

14.43

I Frankrike infördes inte kvinnlig rösträtt förrän i slutet av Andra världskriget, 1944.

Sverige beslutade om allmän rösträtt för kvinnor 1919.

14.55

I Saudiarabien fick man vänta till 2015.

15.00

Rösträtt är ett grundläggande första steg, men det behöver inte betyda hundra procentig jämställdhet inför lagen.

15.16

Kvinnor måste fortfarande få rätt att ställa upp i val, rätt att förfoga över sin egendom, rätt att gifta sig och skilja sig, arbeta, bestämma över sina egna kroppar och mycket mer.

15.20

Suffragetterna var bara den första vågen i en stark rörelse som

skulle dyka upp igen på 1960- och -70-talen, inte minst i samband med den sexuella revolutionen.

Då kämpade kvinnorna för privata rättigheter snarare än offentliga.

Rätten att få ha vilken sexuell läggning man vill, att få gifta sig eller inte gifta sig, och att själv bestämma om man vill skaffa barn.

P-pillret är uppfunnet och den sexuella frigörelsen blomstrar.

15.52

Trots många års kamp för lika rättigheter har kvinnor i dag, även i många öppna och toleranta demokratier, fortfarande lägre ställning än män.

16.13

En dag kanske vi kan säga att den här orättvisan är ett avslutat kapitel. Men vi är inte där än. Kampen fortsätter.

De här tre händelserna är viktiga ögonblick i kampen för brittiska kvinnors rösträtt, och en viktig del i den långa historien om kvinnors frigörelse och rättigheter.

I den här filmen ska vi få lära oss om kampen för den kvinnliga rösträtten.

Filmen går igenom hur kvinnor genom tiderna har diskriminerats och fått kämpa för att få samma rättigheter som män.

Vi tittar på hur Första världskriget påverkade kvinnornas ställning i England.

Hur kommer det sig att lagen om "lika rättigheter" efter revolutionen i Frankrike, inte ledde till att kvinnor fick samma rättigheter som män?

Vad hände under "Iermarschen" i London 1907?
... och vad var den "Svarta fredagen"?

Detta och mycket mer får vi lära oss i filmen om
"Suffragetterna och kampen om rösträtten"